

Brouci (Coleoptera) Žihle a okolí. 4.část. Cerambycidae

Václav Týr

Žihle 119, 331 65 Žihle; e-mail: vaclavtyr@seznam.cz

TÝR V. 2011: Brouci (Coleoptera) Žihle a okolí. 4.část. Cerambycidae (Beetles (Coleoptera) in the surroundings of Žihle. Part 4. Cerambycidae). – Západočeské entomologické listy, 2: 70–80. Online: <http://www.zpcse.cz/entolisty/entolisty.html>, 28-12-2011.

Abstract. Results of the faunistic research of Coleoptera in the surroundings of Žihle (northern part of the Plzeň region) are presented. The fourth part contains data on the family Cerambycidae. Altogether 106 species of Cerambycidae have been recorded from the study area. The most interesting species from the faunistic point of view are: *Ergates faber* (Linnaeus, 1761), *Rhamnusium bicolor* (Schrank, 1781), *Anisorus quercus* (Goeze, 1783), *Pedostrangalia revestita* (Linnaeus, 1767), *Necydalis major* Linnaeus, 1758, *Arhopalus ferus* (Mulsant, 1839), *Saphanus piceus* (Laicharting, 1784), *Cerambyx cerdo* Linnaeus, 1758, *Obrium cantharinum* (Linnaeus, 1767), *Aromia moschata* (Linnaeus, 1758), *Pronocera angusta* (Kriechbaumer, 1844), *Leioderes kollari* Redtenbacher, 1849, *Poecilium rufipes* (Fabricius, 1776), *Clytus tropicus* (Panzer, 1795), *Chlorophorus varius* (Müller, 1766), *Monochamus saltuarius* (Gebler, 1830), *Pogonocherus ovatus* (Goeze, 1777), *Acanthocinus reticulatus* (Razoumowsky, 1789), *Saperda octopunctata* (Scopoli, 1772), and *S. similis* Laicharting, 1784.

Key words: faunistics, Coleoptera, Cerambycidae, Czech Republic, Plzeň region

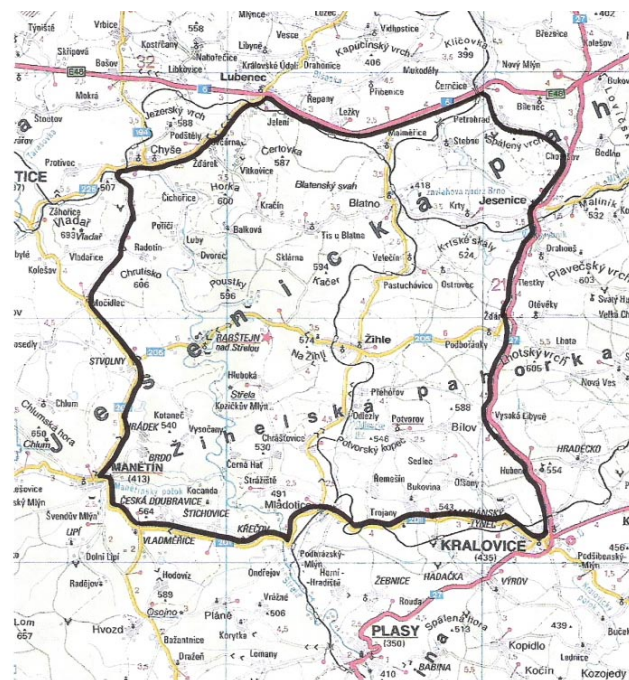
ÚVOD

V příspěvku předkládám výsledky faunistického průzkumu brouků z čeledi Cerambycidae širšího okolí obce Žihle, která se nachází v nejsevernější části Plzeňského kraje. Zmiňovaný příspěvek je čtvrtý v sérii o broucích (Coleoptera) Žihle a okolí, cílem které je postupná publikace nálezových údajů jednotlivých čeledí brouků. Jedná se o údaje získané vlastní sběratelskou činností v letech 1984–2011, determinací nebo revizí soukromých nebo muzejních sbírek a citace údajů z literatury vztahující se k dané oblasti.

CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ

Sledovanou oblast tvoří okruh ve vzdálenosti přibližně 10 km od obce Žihle, který částečně zasahuje i do sousedních krajů: Středočeského, Ústeckého a Karlovarského. Pro potřeby faunistického průzkumu jsou hranice zmiňovaného území vymezeny silničním propojením následujících měst a obcí: Mladotice, Trojany, Kralovice, Vysoká Libyně, Žďár, Jesenice, Chotěšov, Petrohrad, Černčice, Ležky, Lubenec, Chyše, Bohuslav, Močidlec, Stvolny, Manětín, Vladměřice a Křečov (Obr. 1). Nejvýše položeným místem je Kanešův kopec u obce Tis u Blatna (633 m n. m.) a nejnižše položeným místem je obec Černčice (335 m n. m.) v severní části sledovaného území a údolí řeky Střely u Mladotic (357 m n. m.)

v části jižní. Zhruba dvě třetiny sledovaného území jsou zalesněny. Převládají porosty smrku a borovice, vyjma okolí Petrohradu a Jesenice, kde se nacházejí plochy s převahou listnatých dřevin. Nezalesněné plochy jsou převážně zemědělsky využívány. Jedním z významných krajinných prvků je údolí řeky



Obr. 1. Mapa sledovaného území.

Fig. 1. Map of the region under study.



Obr. 2. Bývalé břidlicové lomy v Rabštejně nad Střelou – významná xerothermní lokalita v údolí řeky Střely. Foto: V. Týr

Fig. 2. The former slate quarries in the Rabštejn nad Střelou – an important xerothermic locality in the valley of the Střela River. Photo: V. Týr



Obr. 5. Skalní výchozy v PR Střela. Foto: V. Týr.

Fig. 5. Rocky outcrops in the Střela Nature Reserve. Photo: V. Týr.



Obr. 3. Louka v údolí řeky Střely (PR Střela). Foto: V. Týr.

Fig. 3. Meadow in the valley of the Střela River (Střela Nature Reserve). Photo: V. Týr.



Obr. 6. Suťové pole v údolí řeky Střely (PR Střela). Foto: V. Týr.

Fig. 6. Debris field in the valley of the Střela River (Střela Nature Reserve). Photo: V. Týr.



Obr. 4. Bezejmenný přítok řeky Střely – příklad velmi chladné lokality (PR Střela). Foto: V. Týr.

Fig. 4. Unnamed tributary of the Střela River – an example of a very cool locality (Střela Nature Reserve). Photo: V. Týr.



Obr. 7. Skalní bory na levém břehu řeky Střely (PR Střela). Foto: V. Týr.

Fig. 7. Rocky pine forests on the left bank of the Střela River (Střela Nature Reserve). Photo: V. Týr.

Střely, která svým meandrovitým tokem protéká sledovanou oblastí od severu k jihu. Pestrá morfologie hluboce zaříznutého údolí spolu s geologickým podkladem (proterozoické břidlice) přispěly k vytvoření celé škály přírodních stanovišť, jako jsou xerothermní skalnaté stráně (Obr. 2), vlhké říční a potoční nivy (Obr. 3), chladná inverzní údolí bočních přítoků se zbytky suťových lesů (Obr. 4), různé skalní útvary (Obr. 5), suťová pole (Obr. 6) a vysychavé reliktní bory na prudkých stráních (Obr. 7). Do sledovaného území zasahují dva přírodní parky: údolí řeky Střely a její širší okolí je součástí Přírodního parku Horní Střela, komplexy převážně listnatých lesů v severovýchodní části sledovaného území s porosty dubu a buku na žulovém podkladu patří do Přírodního parku Jesenicko.

MATERIÁL A METODIKA

Nomenklaturu a pořadí druhů uvádím podle práce SLÁMA (2006). Číslo v závorce za názvem lokality představuje kód faunistického mapového pole (PRUNER & MÍKA 1996). Pokud se lokalita nachází na styku více mapových polí, jsou tato pole uvedena ve zkráceném zápisu např. (58-5946). Názvy lokalit jsou v rámci jednotlivých druhů řazeny abecedně. Kategorie ohrožení druhů jsou převzaty z práce REJZEK (2005). Použité zkratky: lgt. – sbíral, coll. – sbírka, det. – determinoval, revid. – revidoval, observ. – pozoroval, PR – Přírodní rezervace. Není-li uvedeno jinak, byl materiál určen nebo revidován autorem. V případě soukromých sbírek je sběratel (pokud není uvedeno jinak) shodný s vlastníkem sbírky (např. VT = Václav Týr lgt. et coll.). Seznam sbírek a jejich zkratky: AS – Arnošt Sieber, Klatovy; GA – Gustav Antl, Plzeň; JM – Josef Mašek, Žlutice; SD – Stanislav Doležal, Plzeň-Božkov; SU – Stanislav Urban, Příbram; VB – Václav Benedikt, Plzeň; VC – Vlastimil Cihlář, Plzeň; VD – Václav Dongres, Plzeň; VT – Václav Týr, Žihle; ZMP – Západočeské muzeum v Plzni. V plném znění uvádím pouze údaje dosud nepublikované. Údaje, které již byly publikovány, jsou citovány ve zkrácené formě: lokalita (kód faunistického mapového pole), rok nálezu (citace literárního zdroje), např. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). U velmi hojných druhů, např. *Rutpela maculata* (Poda, 1761), jsou opakovaná data nálezů ze stejné lokality uvedena také ve zkrácené formě (např. V.–VIII.1984–2011). Pod pojmem „západní Čechy“ je míněno území současných krajů Plzeňského a Karlovarského. Při sběru materiálu byly uplatněny obvyklé metody: individuální sběr, smýkání a sklepávání. Odchov imag z larev jsem neprováděl. Latinské rodové jméno rostliny (např. *Tilia*) uvedené ve faunistickém záznamu znamená, že druh byl na ní nalezen, nebo z této rostliny vychován.

PŘEHLED ZJIŠTĚNÝCH DRUHŮ

Ergates faber (Linnaeus, 1761)

Manětín (6045), 1944 (TĚTÁL 1987); 1949 (SLÁMA 1998); 30.VII.1944, 3 ex., J. Suchý lgt., coll. SD; 10.VIII.2004, observ. více ex. (1 ex. coll.), GA (det. GA). Nový Dvůr (5945), 1952 (TĚTÁL 1987). Rabštejn nad Střelou (5945), 1946 (TĚTÁL 1987). Tis u Blatna (5946), bez uvedení data sběru (SLÁMA 1998). Velečín (5946), 1967 (SLÁMA 1998). Žihle (5946), 10.VIII.2005, 1 ex., VT. Žihle, Chvojkovský mlýn (5946), 28.VII.2009, 1 ex., VT.

Poznámka: Ohrožený druh, vázaný na zachovalé borové porosty, ve sledované oblasti nacházen jen velmi ojediněle.

Prionus coriarius (Linnaeus, 1758)

Blatno, areál pily (58-5946), 23.VIII.1996, 1 ex., 11.VIII.2011, 1 ex., VT. Petrohrad (5846), 20.VII.2011, 1 ex., v dutině *Quercus*, VT. Strážičtěk, dětský tábor Střela (6045), 2009 (KONVIČKA 2011). Žihle (5946), 21.VIII.1997, 2 ex. (1 ex. coll. VB, 1 ex. coll. VT), 17.VIII.2000, 1 ex., 15.VIII.2004, 1 ex. observ., 20.VIII.2009, 2 ex. observ., 29.VII.2011, 1 ex., VT.

Rhamnusium bicolor (Schrank, 1781)

Rabštejn nad Střelou, Vranov (5945), 28.VI.2008, 1 ex., dutina *Tilia*, VT.

Poznámka: Zranitelný druh, vývoj nejčastěji v dutinách listnatých dřevin, v západních Čechách pouze ojedinělé nálezy, citovaný nález byl učiněn v aleji mohutných starých lip, která se nachází podél silnice mezi obcí Rabštejn nad Střelou a osadou Vranov.

Rhagium inquisitor (Linnaeus, 1758)

Blatno, areál pily (58-5946), IV.–VI.1995–2011, více ex. observ., VT. Blatno, PR Blatenský svah (58-5946), 1.IV.1995, 8 ex. observ. (1 ex. coll.), VT. Manětín (6045), 9.V.1943, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Petrohrad (5846), 22.IV.2000, 2 ex., VT. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994); 8.IV.1996, 1 ex., 28.IV.2008, 2 ex. observ., VT; 9.V.2010, 1 ex., SU. Rabštejn nad Střelou (5945), 1956 (TĚTÁL 1987). Žihle (5946), IV.–VI.1987–2011, více ex. observ., VT.

Rhagium bifasciatum Fabricius, 1775

Manětín (6045), 1958 (TĚTÁL 1987). Nový Dvůr (5945), 6.VII.1987, 1 ex., VT. Petrohrad (5846), 22.IV.2000, 1 ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 1946 (TĚTÁL 1987). Tis u Blatna (5946), 17.V.1989, 1 ex., VT. Žihle (5946), 14.V.1986, 20.V.1987, 30.IV.1990, 12.V.2008, 16.V.2010, vše po 1 ex., VT.

Rhagium mordax (DeGeer, 1775)

Jesenice (58-5946), 18.V.1947, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Manětín (6045), 13.VII.1941, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Nový Dvůr, bývalý zámecký park (5945-46), 5.VII.1987, 1 ex., VT. Petrohrad (5846), 14.IX.1997, 3 ex., VT. Žihle, Chvojkovský mlýn (5946), 9.IV.2011, 1 ex., VT.

Oxymirus cursor (Linnaeus, 1758)

Manětín (6045), 1944 (TĚTÁL 1987). Tis u Blatna (5946), 17.–24.V.1989, 4 ex., VT. Žihle (5946), 11.VI.2008, 1 ex., VT.

Stenocorus meridianus (Linnaeus, 1758)

Manětín (6045), 1944 (TĚTÁL 1987). Petrohrad (5846), 28.VI.1987, 3 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Rabštejn nad Střelou (5945), 1935 (TĚTÁL 1987).

Anisorus quercus (Goeze, 1783)

Jesenice (58-5946), 28.V.1950, 2 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Petrohrad (5846), 1.VI.2002, 1 ex., VT.

Poznámka: Nález na lokalitě Petrohrad učiněn v brzkých dopoledních hodinách oklepem spodních větví dubu, přes opakované návštěvy lokality se nepodařilo najít další exempláře.

Pachyta quadrimaculata (Linnaeus, 1758)

Nový Dvůr (5945), 22.VII.1987, 1 ex., VT. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Rabštejn nad Střelou (5945), 1935, 1950 (TĚTÁL 1987); 31.V.1992, 1 ex., VB; 29.VI.1997, 1 ex., 1.VI.2008, 2 ex., VT. Žihle (5946), 21.–27.VI.1986, 4 ex., 13.–15.VII.1987, 6 ex., 10.VIII.1991, 1 ex., 26.VI.2011, 1 ex., VT.

Evodinus clathratus (Fabricius, 1792)

Manětín (6045), bez uvedeného data sběru (TĚTÁL 1987).

Gaurotes virginea (Linnaeus, 1758)

Manětín (6045), 1940, 1944, 1946 (TĚTÁL 1987). Mladotice, Manětínská zastávka ČD (6046), 1940 (TĚTÁL 1987). Petrohrad (5846), 1.V.1997, 1 ex., VT. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Rabštejn nad Střelou (5945), 3.VII.1976, 2 ex., AS (det. AS); 20.VI.1994, 2 ex., 28.VI.1995, 1 ex., 10.VI.1996, 4 ex., 8.V.2010, 1 ex., 2.VI.2011, 1 ex., VT. Žihle (5946), V.–VII.1984–2011, více ex. observ., VT.

Dinoptera collaris (Linnaeus, 1758)

Manětín (6045), 1944 (TĚTÁL 1987). Mladotice, Manětínská zastávka ČD (6046), 1944 (TĚTÁL 1987). Petrohrad (5846), 1.VI.2002, 3 ex., VT. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994); 6.VI.2010, 1 ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 1.VI.2008, 1 ex., VT. Žihle (5946), 22.V.2011, 1 ex., VT.

Cortodera femorata (Fabricius, 1787)

Jesenice (58-5946), 28.V.1950, 16.V.1952, 11.V.1959, vše po 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Manětín (6045), 1946 (TĚTÁL 1987); 12.V.1946, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. PR Střela (5945), 1992, 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Rabštejn nad Střelou (5945), 10.VI.1996, 1 ex., 8.V.2010, 1 ex., VT. Žihle (5946), 22.V.2008, 1 ex., 22.V.2011, 3 ex., VT.

Cortodera humeralis (Schaller, 1783)

Jesenice (58-5946), 25.V.1947, 5 ex., 27.V.1951, 2 ex., 18.V.1952, 2 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Petrohrad (5846), 1.V.2002, 1 ex., VT.

Grammoptera abdominalis (Stephens, 1831)

Jesenice (58-5946), 27.V.1951, 9 ex., J. Suchý

lgt., coll. SD. Petrohrad (5846), 1.VI.2002, 1 ex., 16.VI.2008, 1 ex., VT.

Grammoptera ruficornis (Fabricius, 1781)

Blatno, areál pily (58-5946), 21.VII.1995, 1 ex., VT. Hluboká (5945), 21.V.1989, 1 ex., VT. Jesenice (58-5946), 27.V.1951, 2 ex., J. Suchý lgt., coll. SD; 2.VI.1998, 1 ex., VT. Manětín (6045), 1946, 1960 (TĚTÁL 1987). Petrohrad (5846), 11.V.1997, 1 ex., 1.VI.2002, 1 ex., VT. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994); 11.VI.1995, 1 ex., 11.VI.1998, více ex. observ., 18.VI.2004, 1 ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 19.VI.1995, 10.VI.1996, 18.VI.2004, vše po 1 ex., VT. Žihle (5946), 9.VI.1993, 28.V.1995, 26.V.1996, 11.VI.2008, 22.V.2011, vše po 1 ex., VT.

Grammoptera ustulata (Schaller, 1783)

Jesenice (58-5946), 28.V.1952, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Petrohrad (5846), 21.VI.2002, 1 ex., 19.VI.2008, 1 ex., VT.

Pidonia lurida (Fabricius, 1792)

Žihle (5946), 15.VI.2006, 1 ex., VT.

Pedostrangalia revestita (Linnaeus, 1767)

Lubenec env., (5845), 8.III.2009, 1 ex., ex larvae, GA lgt., coll. VC, det. GA. PR Střela (5945), 1992 (BENEDIKT et al. 1994). Rabštejn nad Střelou (5945), 29.V.2000, 1 ex., na kmenu odumírající břízy, VT.

Poznámka: Ohrožený druh, v západní části Čech velmi zřídka sbíraný druh, vázaný na odumírající listnaté dřeviny.

Leptura aethiops Poda, 1761

Žihle (5946), 12.VII.1989, 1 ex., VT.

Leptura quadrifasciata Linnaeus, 1758

Manětín (6045), 1938, 1939, 1940, 1944, 1960 (TĚTÁL 1987); 30.VII.1944, 4 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Nový Dvůr (5945), 7.VIII.1988, 1 ex., VT. Ostrovec (5946), 30.VII.1987, 3 ex., VT. Petrohrad (5846), 19.VI.1982, 1 ex., 1984, 11 ex., ex larvae, SD. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994); 6.VI.2010, 1 ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 1946 (TĚTÁL 1987); 18.VII.1999, 1 ex., VT. Žihle (5946), VI.–VIII.1987–2011, více ex., VT.

Anastrangalia dubia (Scopoli, 1763)

Manětín (6045), 1944, 1946 (TĚTÁL 1987); 25.VI.1950, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Ostrovec (5946), 4.VII.1986, 1 ex., VT. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Rabštejn nad Střelou (5945), 1935, 1936 (TĚTÁL 1987); 29.VI.1952, 3 ex., J. Suchý lgt., coll. SD; 3.VII.1976, 3 ex., AS (det. AS); 8.VI.1994, 1 ex., 10.VI.1996, 1 ex., 29.VI.1997, více ex. observ. (1 ex. coll.), 5.VII.2011, více ex. observ., VT. Žihle (5946), VI.–VII.1987–2011, více ex., VT.

Anastrangalia sanguinolenta (Linnaeus, 1761)

Manětín (6045), 1938, 1939, 1944 (TĚTÁL 1987); 21.VI.1942, 3 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Mladotice, Manětínská zastávka ČD (6046), 1943, 1944 (TĚTÁL 1987). Nový Dvůr, bývalý zámecký park (5945-46),

22.VII.1987, 1 ex., 7.VIII.1987, 1 ex., VT. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994); 11.VI.2007, 1 ex., 2.VI.2011, 1 ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 1935 (TĚTÁL 1987); 3.VII.1976, 3 ex., AS (det. AS); 29.VI.1997, více ex. observ. (1 ex. coll.), 19.VI.1999, 2 ex., 11.VI.2007, 1 ex., 2.VI.2011, 1 ex., VT. Žihle (5946), VI.–VII.1984–2011, více ex., VT.

Stictoleptura rubra (Linnaeus, 1758)

Blatno, areál pily (58-5946), VII.–IX.1995–2011, více ex., VT. Hamr (5945), 1946 (TĚTÁL 1987). Manětín (6045), 30.VII.1944, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Mladotice, Manětínská zastávka ČD (6046), 1943 (TĚTÁL 1987). Ostrovec (5946), 9.VIII.1985, 10 ex., 15.VIII.1993, více ex. observ. (1 ex. coll.). PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994); VII.–IX.1985–2011, více ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), VII.–IX.1985–2011, více ex., VT. Žihle (5946), VII.–IX.1984–2011, více ex., VT.

Stictoleptura scutellata (Fabricius, 1781)

Petrohrad (5846), 20.VII.2010, 1 ex., VT.

Paracorymbia maculicornis (DeGeer, 1775)

Hamr (5945), 1935 (TĚTÁL 1987). Mladotice, Manětínská zastávka ČD (6046), 1944 (TĚTÁL 1987). PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Rabštejn nad Střelou (5945), 1946 (TĚTÁL 1987); 3.VII.1976, 1 ex., AS (det. AS); 20.VI.1994, 1 ex., 19.VI.1995, 1 ex., 29.VI.1997, 1 ex., 24.VII.1997, 1 ex., 5.VII.2001, 1 ex., 11.VII.2009, 3 ex., 30.VI.2010, 1 ex., 2.VI.2011, 1 ex., VT.

Anoplodera rufipes (Schaller, 1783)

Jesenice (58-5946), 28.V.1950, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Manětín (6045), 1939, 1940, 1941, 1942, 1944 (TĚTÁL 1987). Petrohrad (5846), 16.VI.2008, 2 ex., VT.

Anoplodera sexguttata (Fabricius, 1775)

Jesenice (58-5946), 18.V.1947, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Žihle (5946), 11.VI.2011, 2 ex., VT.

Pachytodes cerambyciformis (Schrank, 1781)

Blatno, areál pily (58-5946), VI.–VIII.1995–2011, více ex., VT. Manětín (6045), 1940, 1959, 1960 (TĚTÁL 1987). Mladotice, Manětínská zastávka ČD (6046), 1944 (TĚTÁL 1987). Petrohrad (5846), 22.VI.1979, 4 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994); VI.–VIII.1984–2011, více ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 1985 (TĚTÁL 1987); 29.VI.1952, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD; VI.–VIII.1995–2011, více ex., VT. Žihle (5946), VI.–VIII.1984–2011, více ex., VT.

Pachytodes erraticus (Dalman, 1817)

Manětín (6045), 1944 (TĚTÁL 1987).

Alosterna tabacicolor (DeGeer, 1775)

Jesenice (58-5946), 18.V.1947, 5 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Manětín (6045), 1944 (TĚTÁL 1987). Ostrovec (5946), 27.VI.1987, 1 ex., VT. Petrohrad (5846), 19.VI.1982, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD; 1.VI.2002,

3 ex., VT. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994); 11.VI.1998, 1 ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 1985 (TĚTÁL 1987); VI.1994–2011, více ex., VT. Žihle (5946), 21.VI.1986, 1 ex., 18.VI.1995, 1 ex., 2.VI.2011, 1 ex., VT.

Pseudovadonia livida (Fabricius, 1776)

Manětín (6045), 1944 (TĚTÁL 1987); 21.VI.1942, 2 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994); 11.VI.1998, 2 ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 1952 (TĚTÁL 1987); 20.VI.1994, 3 ex., 10.VI.1996, 2 ex., 11.VI.1998, 1 ex., VT. Žihle (5946), VI.–VII.1987–2011, více ex., VT.

Strangalia attenuata (Linnaeus, 1758)

Brdo u Manětína (59-6045), 5.VIII.1988, 2 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Manětín (6045), 1936, 1938, 1943, 1944 (TĚTÁL 1987). Petrohrad (5846), 1984, 1 ex., ex larvae, *Tilia*, SD. PR Střela (5945), 28.VII.1999, 1 ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 1946 (TĚTÁL 1987).

Rutpela maculata (Poda, 1761)

Blatno, areál pily (58-5946), VI.–VIII.1995–2011, více ex., VT. Manětín (6045), 1938, 1940, 1944, 1946 (TĚTÁL 1987); 12.VII.2006, 1 ex., VT. Nový Dvůr (5945), V.–VIII.1987–2011, více ex., VT. Ostrovec (5946), 8.VIII.1985, více ex., 11.VIII.2009, 2 ex., VT. Petrohrad (5846), 1.VI.2002, více ex., 20.VII.2011, více ex., VT. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994); V.–VIII.1984–2011, více ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 1946 (TĚTÁL 1987); V.–VIII.1984–2011, více ex., VT. Velečín (5946), VI.–VII.1984–1988, více ex., VT. Tis u Blatna (5946), 19.VIII.2004, 2 ex., VT. Žihle (5946), V.–VIII.1984–2011, více ex., VT.

Stenurella bifasciata (Müller, 1776)

Manětín (6045), 1944 (TĚTÁL 1987); 6.VII.1942, 4 ex., 25.VI.1950, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Ostrovec (5946), 11.VIII.2009, 1 ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 18.VII.1999, 1 ex., 5.VII.2001, 3 ex., VT. Žihle (5946), 23.VIII.1984, 4.VII.1986, 30.VII.1995, 11.VII.1998, 15.VII.2004, 11.VII.2006, 18.VIII.2010, vše po 1 ex., VT.

Stenurella melanura (Linnaeus, 1758)

Manětín (6045), 1944, 1960 (TĚTÁL 1987). Mladotice, Manětínská zastávka ČD (6046), 1944 (TĚTÁL 1987). Nový Dvůr (5945), 14.VIII.1988, 4 ex., 22.VII.1999, 1 ex., VT. Ostrovec (5946), 3.VIII.1986, 1 ex., 11.VIII.2009, 1 ex., VT. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994); VI.–VIII.1985–2011, více ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), VI.–VIII.1985–2011, více ex., VT. Žihle (5946), VI.–VIII.1984–2011, více ex., VT.

Stenurella nigra (Linnaeus, 1758)

Manětín (6045), 1944 (TĚTÁL 1987); 30.V.1943, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD; 30.VII.1984, 3 ex.,

JM. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994); 19.VI.1995, 1 ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 26.V.1993, 19.VI.1995, 10.VI.1996, 5.VII.2001, 1.VI.2008, vše po 1 ex., VT. Žihle (5946), 7.VII.1987, 11.VII.1998, 15.VII.2009, vše po 1 ex., VT.

Necydalis major Linnaeus, 1758

Rabštejn nad Střelou (5945), 1949 (SLÁMA 1998).

Poznámka: Zranitelný druh, který se vyvíjí v odumírajícím dřevu listnatých stromů, ve sledovaném území a ani jeho okolí recentně nezjištěn.

Spondylis buprestoides (Linnaeus, 1758)

Blatno, areál pily (58-5946), VII.–IX.1995–2011, více ex., VT. Kalec (5945-46), 16.VII.1991, 1 ex., VT. Manětín (6045), 1985 (TĚTÁL 1987). Manětín, údolí Střely (59-6045), 1940 (TĚTÁL 1987). Ostrovec (5946), 11.VIII.2009, 1 ex., VT. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994); VII.–VIII.1985–2011, více ex., VT. Tis u Blatna (5946), 11.VIII.1984, 1 ex., VT. Žihle (5946), VII.–IX.1984–2011, více ex., VT. Žihle, Chvojkovský mlýn (5946), 22.VIII.1988, 1 ex., 16.VIII.2011, 1 ex., VT.

Asemum striatum (Linnaeus, 1758)

Blatno, areál pily (58-5946), 19.V.1997, 21.VI.1999, 18.VI.2004, 1.VII.2009, 18.VII.2011, vše po 1 ex., VT. Jesenice (58-5946), 28.V.1950, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Manětín, údolí Střely (59-6045), 1946 (TĚTÁL 1987). Tis u Blatna (5946), 26.V.1987, 1 ex., VT. Žihle (5946), 25.V.1986, 17.VII.1986, 22.VII.2007, vše po 1 ex., VT.

Tetropium castaneum (Linnaeus, 1758)

Blatno, areál pily (58-5946), V.–VII.1995–2011, více ex., VT. Manětín (6045), 12.V.1946, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994); 10.VI.1996, 1 ex., 8.V.2010, 1 ex., VT. Tis u Blatna (5946), 26.V.1987, 3 ex., VT. Žihle (5946), V.–VII.1984–2011, více ex., VT.

Tetropium fuscum (Fabricius, 1787)

Blatno, areál pily (58-5946), 3.VI.1997, 1 ex., VT. Nový Dvůr (5945), 22.VI.2006, 2 ex., VT. Žihle (5946), 1.VI.2003, 1 ex., VT.

Tetropium gabrieli Weise, 1905

Blatno, areál pily (58-5946), 1.VI.1995, 1 ex., VT. Petrohrad (5846), 27.IV.1983, 1 ex., ex larvae, *Larix*, J. Suchý lgt., coll. SD. Žihle (5946), 18.VI.2001, 1 ex., VT.

Arhopalus ferus (Mulsant, 1839)

Manětín (6045), 1945 (SLÁMA 1998).

Poznámka: Vzácný druh, jen ojediněle nalézáný, citovaný údaj se vztahuje k jednomu ze dvou známých nálezů v západních Čechách. Druhým je nález z Rokycan (6248), bez uvedení data sběru (SLÁMA 1998).

Arhopalus rusticus (Linnaeus, 1758)

Blatno, areál pily (58-5946), VI.–IX.1995–2011, více ex., VT. Manětín (6045), 1939, 1979 (TĚTÁL 1987). Ostrovec (5946), 28.VII.1985, 1 ex., 8.VIII.1985,

1 ex., VT. Petrohrad (5846), 12.V.1983, 1 ex., ex larvae, J. Suchý lgt., coll. SD. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994); VI.–VIII.1984–2011, více ex., VT. Žihle (5946), VI.–IX.1984–2011, více ex., VT.

Saphanus piceus (Laicharting, 1784)

Petrohrad (5846), 19.VI.1982, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. SLÁMA (1998) tento druh uvádí bez bližších lokalitních údajů z faunistického čtverce 5945 po roce 1960.



Obr. 8. Lokalita Petrohrad (PR Háj Petra Bezruče) – nejmohutnější dub. Foto: V. Týr.

Fig. 8. Locality Petrohrad (Háj Petra Bezruče Nature Reserve) – mightiest oak. Photo: V. Týr.



Obr. 9. Lokalita Petrohrad (PR Háj Petra Bezruče) – skupina starých dubů v západní části rezervace. Foto: V. Týr.

Fig. 9. Locality Petrohrad (Háj Petra Bezruče Nature Reserve) – group of old oaks in the western part on the reserve. Photo: V. Týr.

Poznámka: Téměř ohrožený druh s noční aktivitou, díky které uniká pozornosti sběratelů. Vývojem je tento druh vázaný na mrtvé dřevo listnatých stromů.

Cerambyx cerdo Linnaeus, 1758

Manětín, na Stěle (59-6045), bez uvedení data sběru, 2 ex. (pár), jméno sběratele neuvedeno, coll. ZMP. Petrohrad, PR Háj Petra Bezruče (5846), 1.V.1997, zbytky 1 ex. (krovka, štít) v dutině *Quercus*, VT.

Poznámka: V PR Háj Petra Bezruče (Obr. 8, Obr. 9) se nachází několik mohutných dubů nesoucích stopy výskytu (požerky) tohoto druhu. Přes opakované návštěvy této lokality se zde nepodařilo potvrdit recentní výskyt. Pro dokreslení obrazu rozšíření ve sledované oblasti uvádím i nález z blízkého okolí: Hodovíz (6045), 1949 (SLÁMA 1998). Ohrožený druh, vázaný výskytem na staré solitérní duby. V současnosti ve sledované oblasti zřejmě vyhynulý.

Cerambyx scopoli Fuesslins, 1775

Nový Dvůr (5945), bez uvedení data sběru (TĚTÁL 1987). Rabštejn nad Střelou (5945), 1.VI.2008, 1 ex., VT.

Obrium brunneum (Fabricius, 1792)

Manětín (6045), 1944 (TĚTÁL 1987); 21.VI.1942, 2 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994); 11.VI.1998, 1 ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 1946 (TĚTÁL 1987); 10.VI.1996, 5 ex., VT. Žihle (5946), 13.VII.1987, 5 ex., 4.II.2007, 1 ex. (sklep s palivovým jehličnatým dřevem), 12.V.2008, 3 ex., 22.V.2011, 1 ex., VT.

Obrium cantharinum (Linnaeus, 1767)

Jesenice (58-5946), 27.V.1951, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Manětín (6045), 30.V.1943, 4 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Petrohrad (5846), 1964 (TĚTÁL 1987). Žihle (5946), 25.VII.2006, 1 ex., 11.VII.2010, 1 ex., VT.

Poznámka: Zřídka nalézáný druh, vyvíjející se v různých druzích topolů, oba exempláře z lokality Žihle byly získány oklepem mladých osik.

Molorchus minor (Linnaeus, 1758)

Blatno, areál pily (58-5946), V.–VII.1995–2011, více ex., VT. Hluboká (5945), 11.VI.1993, 2 ex., VT. Jesenice (58-5946), 28.V.1950, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Kračín (5945), 7.VI.1987, 1 ex., VT. Manětín (6045), 1960 (TĚTÁL 1987); 21.VI.1942, 3 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994); VI.–VII.1984–2011, více ex., VT; 9.V.2010, 5 ex., SU. Rabštejn nad Střelou (5945), VI.–VII.1984–2011, více ex., VT. Tis u Blatna (5946), 26.V.1987, 1 ex., VT. Žihle (5946), V.–VII.1984–2011, více ex., VT.

Aromia moschata (Linnaeus, 1758)

Manětín, údolí Střely (59-6045), 1935 (TĚTÁL 1987). Poustky (5945), 28.VII.1999, 1 ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 5.VII.2001, 1 ex., VT. Žihle (5946), 24.VII.1987, 2 ex., 6.VIII.1995, 2 ex., 12.VII.2006,

1 ex., VT.

Poznámka: Téměř ohrožený druh, vývojem vázaný na měkké listnaté dřeviny (vrba, topol), ve sledované oblasti téměř vždy nalezen na květech okoličnatých rostlin poblíž výše zmiňovaných dřevin.

Pronocera angusta (Kriechbaumer, 1844)

Žihle (5946), 1993 (SLÁMA 1998); 7.VI.1998, 1 ex. (na skládce smrkových souší), 6.XI.2007, 1 ex. (sklep s palivovým jehličnatým dřevem), VT.

Poznámka: Zřídka sbíraný druh, vyvíjející se ve vrcholových partiích odumírajících smrků.

Hylotrupes bajulus (Linnaeus, 1758)

Blatno, areál pily (58-5946), 16.VI.2000, 1 ex., VT. Jesenice (58-5946), 18.V.1947, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Rabštejn nad Střelou (5945), 31.VIII.1991, 1 ex., Z. Doležal lgt., coll. ZMP. Žihle (5946), 4.VIII.1996, 1 ex., 30.VIII.1996, 1 ex., VT.

Callidium aeneum (DeGeer, 1775)

Manětín (6045), bez uvedení data sběru (TĚTÁL 1987).

Callidium violaceum (Linnaeus, 1758)

Blatno, areál pily (58-5946), V.–VIII.1995–2011, více ex., VT. Manětín, údolí Střely (59-6045), 1940 (TĚTÁL 1987). PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994); 10.VI.1996, 2 ex., 5.VII.2001, 1 ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 20.VI.1994, 2 ex., 10.VI.1996, 1 ex., VT. Žihle (5946), IV.–VII.1984–2011, více ex., VT.

Pyrrhodium sanguineum (Linnaeus, 1758)

Blatno, areál pily (58-5946), 31.V.1996, 2 ex., VT. Petrohrad (5846), 1984, 7 ex., ex larvae, *Quercus*, SD; 11.V.1997, 1 ex., VT. Žihle (5946), 9.XII.2001, 4 ex. (sklep s listnatým palivovým dřevem), VT.

Leioderes kollari Redtenbacher, 1849

Nový Dvůr, rybník Velký (5945), 28.V.2011, 1 ex., 30.V.2011, 2 ex., na okoličnatých květech pod *Acer pseudoplatanus*, VT. Petrohrad (5846), 1980, 1982, 1983 (SLÁMA 1998); 1986 (TĚTÁL 1993); 1983, 18 ex., ex larvae, *Acer*, SD; 1982, 2 ex., 1983, 32 ex., 1986, 3 ex., vše ex larvae, *Acer*, lgt. J. Suchý, coll. SD; 18.V.2007, 1 ex., VT; II.2008, desítky ex., ex larvae, GA (det. GA).

Poznámka: Téměř ohrožený druh, vázaný vývojem na různé druhy listnatých stromů.

Phymatodes testaceus (Linnaeus, 1758)

Blatno, areál pily (58-5946), VI.–VII.1995–2011, více ex., VT. Manětín, údolí Střely (59-6045), 1939, 1940 (TĚTÁL 1987). Nový Dvůr, bývalý zámecký park (5945-46), 5.VII.1987, 2 ex., VT. Petrohrad (5846), 1984, 2 ex., ex larvae, SD. Žihle (5946), VI.–VII.1984–2011, více ex., VT.

Poecilium alni Fairmaire, 1864

Blatno, areál pily (58-5946), 18.V.1998, 1 ex., VT. Jesenice (58-5946), 27.V.1951, 3 ex., J. Suchý lgt.,

coll. SD. Petrohrad (5846), 16.VI.2008, 1 ex., VT.
Pocillium rufipes (Fabricius, 1776)
Jesenice (58-5946), 27.V.1951, 2 ex., J. Suchý lgt., coll. SD.
Poznámka: V Čechách poměrně vzácný druh, výskytem vázaný na původní dubové lesy.
Xylotrechus antilope (Schönherr, 1817)
Blatno, areál pily (58-5946), 5.VI.1995, 1 ex., 8.VI.1995, 4 ex., 11.VI.1999, 1 ex., VT. Petrohrad (5846), 27.I.1983, 10 ex., ex larvae, J. Suchý lgt., coll. SD; 1984, 6 ex., ex larvae, SD; 1.VI.2002, 1 ex., VT.
Xylotrechus rusticus (Linnaeus, 1758)
Žihle (5946), 7.VIII.2009, 1 ex., VT.
Clytus arietis (Linnaeus, 1758)
Blatno, areál pily (58-5946), 21.VII.1995, 1 ex., 31.V.1996, 1 ex., 6.VI.1996, 2 ex., VT. Jesenice (58-5946), 25.V.1947, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Manětín (6045), 1944 (TĚTÁL 1987). Petrohrad (5846), 15.III.1983, 3 ex., ex larvae, J. Suchý lgt., coll. SD. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Rabštejn nad Střelou (5945), 1946 (TĚTÁL 1987); 20.VI.1994, 1 ex., VT. Tis u Blatna (5946), 6.VI.2010, 1 ex., VT. Žihle (5946), 2.VI.1985, 1 ex., 28.VI.1987, 2 ex., 13.VII.1994, 1 ex., 15.VI.1999, 1 ex., VT.
Clytus lama Mulsant, 1847
Blatno, areál pily (58-5946), 5.VI.1998, 1 ex., VT. Manětín (6045), 1940, 1946 (TĚTÁL 1987). PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Rabštejn nad Střelou (5945), 1946 (TĚTÁL 1987); 3.VII.1976, 1 ex., AS (det. AS). Žihle (5946), 1.VII.1989, 10.VIII.1991, 31.V.1993, 1.VII.1994, 3.VIII.1997, 3.VI.1998, 13.VI.2010, 25.IV.2011, vše po 1 ex., VT.
Clytus tropicus (Panzer, 1795)
Manětín (6045), 1994 (SLÁMA 1998). Petrohrad (5846), 1986 (SLÁMA 1998); IV.1986, 5 ex., ex larvae, *Quercus*, J. Suchý lgt., coll. SD.
Poznámka: Pro sledovanou oblast zajímavé nálezy, neboť tento druh je většinou nalézán v dubových porostech teplejších oblastí.
Plagionotus arcuatus Mulsant, 1842
Blatno, areál pily (58-5946), 31.V.–3.VII.1996, 9 ex., 7.VII.1998, 1 ex., 8.VI.2007, 1 ex., VT. Manětín (6045), 1938, 1948 (TĚTÁL 1987); 1939, 1 ex., jméno sběratele neuvedeno, coll. ZMP. Petrohrad (5846), 1983, 3 ex., ex larvae, SD. Stvolny (5945), 3.VI.1988, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Žihle (5946), 16.VII.2001, 1 ex., VT.
Plagionotus detritus (Linnaeus, 1758)
Blatno, areál pily (58-5946), 1.VI.1995, 3 ex., 3.VII.1996, 1 ex., VT. Manětín (6045), 1941 (TĚTÁL 1987). Žihle (5946), 30.V.1997, 1 ex., VT.
Chlorophorus herbsti (Brahm, 1790)
Blatno, PR Blatenský svah (58-5946), 1987 (TĚTÁL

1993). Manětín (6045), 1942 (TĚTÁL 1987). Mladotice, Manětínská zastávka ČD (6046), 1944 (TĚTÁL 1987). Petrohrad (5846), 20.I.1986, 1 ex., ex larvae, 25.V.1986, 9 ex., ex pupa, oboje *Tilia*, oboje J. Suchý lgt., coll. SD; 1987, 17 ex., ex larvae, *Tilia*, SD. Rabštejn nad Střelou (5945), 1935, 1957 (TĚTÁL 1987); 11.VII.1958, 1 ex., F. Sobota lgt., coll. SD; 24.VII.1997, 1 ex., VT.
Chlorophorus varius (Müller, 1766)
Rabštejn nad Střelou (5945), 1935 (TĚTÁL 1987).
Poznámka: V Čechách velmi vzácný teplomilný druh, citovaný údaj je jediný známý nález v západních Čechách.
Anaglyptus mysticus (Linnaeus, 1758)
Hluboká (5945), 21.V.1989, 1 ex., VT. Jesenice (58-5946), 25.V.1947, 2 ex., 27.V.1951, 1 ex., oboje J. Suchý lgt., coll. SD. Manětín (6045), 1944 (TĚTÁL 1987). Petrohrad (5846), 27.VI.1983, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Rabštejn nad Střelou (5945), 1946 (TĚTÁL 1987); 16.V.1994, 2 ex., 10.VI.1996, 2 ex., 11.V.1998, 1 ex., 18.V.2006, 1 ex., VT. Tis u Blatna (5946), 6.VI.2010, 1 ex., VT. Žihle (5946), 8.VI.2010, 1 ex., 22.V.2011, 1 ex., VT.
Mesosa curculionoides (Linnaeus, 1761)
Petrohrad (5846), 1983, 3 ex., 1984, 7 ex., oboje ex larvae, oboje *Tilia*, J. Suchý lgt., coll. SD; 1986 (TĚTÁL 1993); 1990, 5 ex., ex larvae, *Tilia*, SD; 18.VI.2009, 1 ex., VT.
Mesosa nebulosa (Fabricius, 1781)
Petrohrad (5846), 30.I.1983, 1 ex., ex larvae, *Quercus*, J. Suchý lgt., coll. SD. Stebno (5846), 15.V.1983, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD.
Agapanthia intermedia Ganglbauer, 1884
Manětín (6045), 1942, 1948, 1952 (TĚTÁL 1987, nálezy jsou uvedeny pod jménem *Agapanthia violacea* (Fabricius, 1775)); 6.VII.1942, 2 ex., 30.V.1943, 6 ex., 13.VI.1943, 1 ex., 12.VII.1944, 1 ex., vše J. Suchý lgt., coll. SD. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Rabštejn nad Střelou (5945), 1946 (TĚTÁL 1987, nálezy jsou uvedeny pod jménem *A. violacea*); 29.V.1993, 3 ex., Z. Doležal lgt., coll. ZMP.
Agapanthia villosoviridescens (DeGeer, 1775)
Blatno, areál pily (58-5946), 18.V.1999, 1 ex., 11.VI.2008, 1 ex., VT. Jesenice (58-5946), 18.V.1952, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Manětín (6045), 1946, 1959 (TĚTÁL 1987). Podbořánky, PR Rybníčky u Podbořánek (5946), 14.V.2011, 1 ex., VT. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994); 11.VI.1998, 1 ex., 18.V.2006, 1 ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 1946 (TĚTÁL 1987); 3.VII.1976, 3 ex., AS (AS det.); 10.VI.1996, 2 ex., 18.V.2006, 1 ex., VT. Stvolny (5945), 1998 (NĚMEC et al. 1989). Žihle (5946), V.–VII.1984–2011, více ex., VT.

Monochamus galloprovincialis pistor (Germar, 1818)

Manětín (6045), 10.VIII.2004, 2 ex., GA (det. GA). Ostrovec (5946), 8.VIII.1985, 1 ex., VT. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Velečín (5946), 18.VIII.1986, 3 ex., 11.VIII.2006, 2 ex., 30.VII.2009, 1 ex., vše na borových kládách, VT. Žihle (5946), 4.IX.2009, 1 ex., VT.

Monochamus saltuarius (Gebler, 1830)

Žihle (5946), 17.VIII.2000, 1 ex., skládka jehličnaté kulatiny, VT.

Poznámka: Ohrožený druh, v České republice velmi vzácný, jen poněkud hojnější v jižních Čechách (Třeboňsko). Uvedený nález je jediný mně známý nález v západních Čechách.

Anaesthetis testacea (Fabricius, 1781)

Blatno, areál pily (58-5946), 1.VII.2004, 2 ex., v la-pači na kůrovce, VT. Petrohrad (5846), 26.VI.1983, 1 ex., SD.

Pogonocherus decoratus Fairmaire, 1855

Žihle (5946), 23.VIII.1994, 1 ex., VT. SLÁMA (1998) tento druh uvádí bez bližších lokálních údajů z faunistického čtvrtce 6045 před rokem 1960.

Pogonocherus fasciculatus (DeGeer, 1175)

Blatno, areál pily (58-5946), 31.V.1996, 1 ex., VT. Jesenice (58-5946), 25.V.1947, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Rabštejn nad Střelou (5945), 1946 (TĚTÁL 1987). Tis u Blatna (5946), 11.V.1989, 1 ex., VT. Žihle (5946), 30.VIII.1993, 1 ex., 17.V.1994, 1 ex., VT.

Pogonocherus hispidus (Linnaeus, 1758)

Blatno, areál pily (58-5946), 24.IV.1996, 1 ex., VT. Petrohrad (5846), 1963, 1964 (TĚTÁL 1987); 1986 (TĚTÁL 1993); 26.VI.1983, 1 ex., SD. Žihle (5946), 25.VI.1985, 1 ex., VT.

Pogonocherus ovatus (Goeze, 1777)

PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994); I.–IV.1984–2011, více ex., pod šupinami kůry *Abies*,



Obr. 10. Jedlové porosty v PR Střela – biotop *Pogonocherus ovatus*. Foto: V. Týr.

Fig. 10. Fir forests in the Střela Nature Reserve – habitat of *Pogonocherus ovatus*. Photo: V. Týr.

VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 1987 (TĚTÁL 1993); 20.III.2004, 4 ex., pod šupinami kůry *Abies*, GA (det. GA).

Poznámka: Téměř ohrožený druh, vývojem vázaný na jedli, ve sledované oblasti nalezen pouze v údolí řeky Střely, kde se nacházejí zbytky jedlových porostů (Obr. 10).

Acanthocinus aedilis (Linnaeus, 1758)

Blatno, areál pily (58-5946), IV.–VI.1995–2011, více ex., VT. Ostrovec (5946), 15.V.1985, 2 ex., VT. Potvorov (5946), 2.V.1994, 1 ex., VT. PR Střela (5945), IV.–V.1984–2011, více ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 26.V.1993, 1 ex., VT. Žihle (5946), IV.–VI.1984–2011, více ex., VT.

Acanthocinus griseus (Fabricius, 1792)

Blatno, areál pily (58-5946), 26.VI.1996, 1 ex., 11.VI.2007, 1 ex., 7.VI.2010, 1 ex., VT. Žihle (5946), 26.VI.2006, 1 ex., 10.VIII.2006, 1 ex., 14.VII.2010, 1 ex., VT.

Acanthocinus reticulatus (Razoumowsky, 1789)

Manětín (6045), bez uvedení data sběru (TĚTÁL 1987). Rabštejn nad Střelou (5945), 1946 (TĚTÁL 1987).

Poznámka: Kriticky ohrožený, druh vývojem vázaný na jedlové porosty. Přestože se ve sledované oblasti nacházejí porosty jedlí, nebyl zde tento druh recentně prokázán.

Leiopus nebulosus (Linnaeus, 1758)

Petrohrad (5846), 1.II.1983, 4 ex., 14.III.1983, 2 ex., oboje ex larvae, oboje J. Suchý lgt., coll. SD; 1983, 11 ex., ex larvae, SD. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Žihle (5946), 13.VII.1987, 1 ex., 5.V.2001, 1 ex., VT.

Poznámka: Nedávno popsán příbuzný druh *Leiopus linnei* Wallin, Nylander & Kwamme, 2009, který je podle autorů ve vnitrozemské Evropě více rozšířený než *L. nebulosus* (WALLIN et al. 2009), nebyl dosud na sledovaném území zjištěn.

Exocentrus adpersus Mulsant, 1846

Žihle (5946), 15.VI.2006, 1 ex., VT.

Aegomorphus clavipes (Schrank, 1781)

Blatno, areál pily (58-5946), 21.VIII.1995, 1 ex., VT. Krty (5946), 1984 (SLÁMA 1998). Lubenec (5845), 1.VI.2002, 1 ex., VT; 8.III.2009, více ex., ex larvae, GA (det. GA). Manětín (6045), 1947 (TĚTÁL 1987). Petrohrad (5846), 1986 (TĚTÁL 1993). Rabštejn nad Střelou (5945), 1973, 1983 (SLÁMA 1998). Žihle (5946), 27.VII.1999, 1 ex., 1.V.2000, 1 ex., VT.

Oplisia cinerea (Mulsant, 1839)

Tis u Blatna (5946), 1988, 2 ex., ex larvae, Tilia, SD.

Saperda carcharias (Linnaeus, 1758)

Blatno, areál pily (58-5946), 17.VII.1996, 1 ex., 26.VII.1999, 2 ex., 11.VII.2004, 1 ex., 28.VI.2011, 1 ex., VT. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Žihle (5946), 15.VIII.1986, 1 ex., VT.

Saperda octopunctata (Scopoli, 1772)

Blatno, PR Blatenský svah (58-5946), 1987 (TĚTÁL 1993). Jesenice (58-5946), 1986 (SLÁMA 1998). Manětín (6045), 20.V.1987, 6 ex., JM. Petrohrad (5846), 1982 (SLÁMA 1998); 1986 (TĚTÁL 1993); 20.V.1982, 14 ex., ex pupa, 11.IV.1983, 13 ex., ex larvae, 1985, 8 ex., ex larvae, vše *Tilia*, vše J. Suchý lgt., coll. SD; 1983, 2 ex., 1984, 1 ex., oboje ex larvae, oboje *Tilia*, SD. Tis u Blatna (5946), 1988, 8 ex., ex larvae, *Tilia*, SD.

Poznámka: Téměř ohrožený druh, vývojem vázaný převážně na lípu. Ve volné přírodě zřídka nalézán, nejčastěji vychoven za dřeva.

Saperda perforata (Pallas, 1773)

PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Rabštejn nad Střelou (5945), 29.V.1993, 1 ex., VD (VD det.).

Saperda populnea (Linnaeus, 1758)

Hluboká (5945), 8.VI.1994, 1 ex., VT. Jesenice (58-5946), 28.V.1950, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Manětín (6045), 1946 (TĚTÁL 1987); 22.VI.1986, 4 ex., JM. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994).

Saperda scalaris (Linnaeus, 1758)

Blatno, PR Blatenský svah (58-5946), 1987 (TĚTÁL 1993). Lubenec (5845), 22.V.1984, 5 ex., JM. Nový Dvůr, bývalý zámecký park (5945-46), 20.VII.1987, 1 ex., VT. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Tis u Blatna (5946), 1988, 1 ex., ex larvae, *Tilia*, SD. Žihle (5946), 2.VII.1987, 1 ex., 27.V.2001, 2 ex., VT.

Saperda similis Laicharting, 1784

Rabštejn nad Střelou (5945), bez uvedení data sběru (HEYROVSKÝ & SLÁMA 1992).

Poznámka: Téměř ohrožený druh, vývoj ve vrbě jívě, recentně ve sledované oblasti a ani širším okolí nezjištěn.



Obr. 11. *Opsilia coerulescens* na lokalitě Rabštejn nad Střelou. Foto: V. Týr.

Fig. 11. *Opsilia coerulescens* at the locality Rabštejn nad Střelou. Photo: V. Týr.

Stenostola dubia (Laicharting, 1784)

Blatno, PR Blatenský svah (58-5946), 1987 (TĚTÁL 1993). Nový Dvůr, bývalý zámecký park (5945-46), 17.VII.1987, 1 ex., VT. Petrohrad (5846), 1986 (TĚTÁL 1993); 1984, 2 ex., ex larvae, J. Suchý lgt., coll. SD; 17.V.1987, 1 ex., SD. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Rabštejn nad Střelou (5945), 16.V.1994, 1 ex., VT. Žihle (5946), 28.VI.2010, 1 ex., VT.

Stenostola ferrea (Schrank, 1776)

Hluboká (5945), 30.V.1988, 1 ex., VT. Manětín (6045), 20.V.1987, 6 ex., JM. Petrohrad (5846), 1982, 11 ex., ex larvae, J. Suchý lgt., coll. SD; 1982, 7 ex., ex larvae, SD.

Opsilia coerulescens (Scopoli, 1763)

Manětín (6045), 1940, 1941, 1942, 1944, 1946 (TĚTÁL 1987). PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Rabštejn nad Střelou (5945), 18.VI.2002, 1 ex., 2.VI.2011, 4 ex., (Obr. 11), VT.

Phytoecia cylindrica (Linnaeus, 1758)

Žihle (5946), 18.VI.1997, 1 ex., VT.

Phytoecia nigricornis (Fabricius, 1781)

Manětín (6045), 1944 (TĚTÁL 1987); 6.VII.1942, 1 ex., 25.VI.1950, 1 ex., oboje J. Suchý lgt., coll. SD. Mladotice (6046), bez uvedení data sběru (SLÁMA 1998). Rabštejn nad Střelou (5945), 1957 (TĚTÁL 1987); 1947, 1951 (SLÁMA 1998); 11.VI.1991, 2 ex., VT.

Oberea oculata (Linnaeus, 1758)

Manětín (6045), 25.VI.1950, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Rabštejn nad Střelou (5945), 1946 (TĚTÁL 1987). Žihle (5946), 1.VII.1994, 1 ex., VT.

Oberea pupilata (Gyllenhal, 1817)

Manětín (6045), 20.VI.1993, 1 ex., JM.

Oberea erythrocephala (Schrank, 1776)

Jesenice (58-5946), 11.VI.1950, 2 ex., 3.VII.1950, 1 ex., oboje J. Suchý lgt., coll. SD. Manětín (6045), 1946 (TĚTÁL 1987). Rabštejn nad Střelou (5945), 1946 (TĚTÁL 1987); 18.VI.2002, 1 ex., VT.

Tetrops praeustus (Linnaeus, 1758)

Jesenice (58-5946), 27.V.1951, 3 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Manětín (6045), 1960 (TĚTÁL 1987). PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Rabštejn nad Střelou (5945), IV.–VI.1984–2011, více ex., VT; 8.V.2010, 1 ex., SU. Velečín (5946), 29.VI.1999, 1 ex., VT. Žihle (5946), 17.V.1994, 1 ex., 11.V.2007, 1 ex., VT.

Tetrops starkii Chevrolat, 1859

Manětín (6045), 25.VI.1986, 1 ex., JM.

DISKUZE A ZÁVĚR

Ve sledované oblasti byl prokázán výskyt 106 druhů čeledi Cerambycidae, což představuje přibližně 51 % z celkového počtu druhů zjištěných v České

republiky. Deset z uvedených druhů je však známo jen z historických nálezů, recentní výskyt (po roce 1980) u nich nebyl potvrzen. Skladba druhů v území odpovídá v převážné míře podmínkám středoevropské pahorkatiny s mírně teplým klimatem. Rozdílná kvalita společenstev tesaříkovitých je tu podmíněna především mozaikovitým rozložením antropicky různě ovlivněných stanovišť a různou kvalitou lesních porostů. Na severovýchod sledované oblasti (Přírodní park Jesenícko) se zbytky listnatých lesů přirozené druhové skladby je vázán výskyt charakteristických druhů lipových doubrav a bučin, např. *Aegomorphus clavipes*, *Anaesthetis testacea*, *Cortodera humeralis*, *Exocentrus adspersus*, *Mesosa curculionoides*, *Pyr-rhodium sanguineum*. Mimořádně hodnotnou lokalitou je v této části území listnatý les místy parkového vzhledu (zámecký park v Petrohradu a jeho okolí) s převahou dubu letního a lípy srdčité, který přechází v PR Háj Petra Bezruče (okolí hradního vrchu) s výskytem jednotlivých exemplářů mohutných starých dubů stáří několika set let (Obr. 8, 9). Jen nebo převážně jen na tuto plošně nevelkou lokalitu se váže výskyt v České republice vzácnějších druhů *Anisurus quercus*, *Cerambyx cerdo* (recentně nepotvrzen), *Clytus tropicus* a *Leioderes kollari*. Plošně rozšířené borové lesy hostí podstatnou část pinikolních tesaříků České republiky včetně vzácnějších taxonů *Archopalus ferrus* (recentně nepotvrzen), *Ergates faber*, *Monochamus galloprovincialis* a *M. saltuarius*. Údolí řeky Střely a její blízké okolí na západě sledované oblasti je pak díky výskytu inverzních poloh charakteristické přítomností některých druhů podhorského až horského charakteru, jako jsou např. *Anastrangalia dubia*, *Clytus lama*, *Evodinus clathratus* (recentně nepotvrzen), *Pachyta quadrimaculata*, *Pidonionia lurida*. Velmi cenné jsou zde zbytky jedlových porostů (Obr. 10) s výskytem *Pogonocherus ovatus* a historickými nálezy *Acanthocinus reticulatus*. Z výrazně teplomilných druhů je zajímavý okrajový výskyt recentně bohužel nepotvrzených druhů *Chlorophorus varius* a *Pachytodes erraticus*. Třináct druhů zjištěných ve sledované oblasti je uvedeno v seznamu ohrožených druhů České republiky: jeden v kategorii kriticky ohrožený – *Acanthocinus reticulatus*, čtyři v kategorii ohrožený – *Ergates faber*, *Pedostrangalia revestita*, *Cerambyx cerdo*, *Monochamus saltuarius*, dva v kategorii zranitelný – *Rhamnusium bicolor* a *Necydalis major* a šest v kategorii téměř ohrožený – *Saphanus piceus*, *Aromia moschata*, *Leioderes kollari*, *Pogonocherus ovatus*, *Saperda octopunctata* a *S. similis*. Kromě už výše

zmíněných druhů lze za významné z faunistického hlediska považovat i druhy *Obrium cantharinum*, *Poecilium rufipes* a *Pronocera angusta*.

PODĚKOVÁNÍ

Rád bych poděkoval Martinu Škorpíkovi (Národní park Podyjí) a Zdeňku Kletečkovi (Jihočeské muzeum České Budějovice) za cenné a podnětné připomínky při sestavování finální verze článku a Jiřímu Skuhrovcovi (Praha) za kontrolu anglického textu.

LITERATURA

- BENEDIKT S., BENEDIKT V., DOLEŽAL Z., KROŠLÁK J. & CIH-LÁŘ V. 1994: Entomologický inventarizační průzkum PR Střela (Coleoptera, Lepidoptera, Heteroptera) – Mscr., 6 pp. [Depon. in. Okresní úřad Plzeň-sever].
- KONVIČKA O. 2011: Mapa rozšíření *Prionus coriarius* v České republice. – In: ZICHA O. (ed.): Biological Library – BioLib (1999–2011). Citováno 22.12.2011. Dostupné na: <http://www.biolib.cz/cz/taxonmap/id172/>.
- HEYROVSKÝ L. & SLÁMA M. 1992: Tesaříkovití. Coleoptera, Cerambycidae. – Nakladatelství Kabourek, Zlín, 368 pp.
- NĚMEC F., SOFRON J., TĚTÁL I. & SUCHÝ J. 1989: Dílčí výsledky inventarizačního průzkumu mokřadů u obce Stvolny (okres Plzeň-sever). – Zprávy Muzeí Západočeského Kraje, Příroda, 32: 43–60.
- PRUNER M. & MÍKA P. 1996: Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny. (List of settlements in the Czech Republic with associated map fields codes for faunistic map system). – Klapalekiana, 32 (Suppl.): 1–115.
- REJZEK M. 2005: Cerambycidae (tesaříkovití), pp. 530–532. – In: FARKAČ J., KRÁL D. & ŠKORPÍK M. (eds): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. (List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates). – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.
- SLÁMA M. 1998: Tesaříkovití (Cerambycidae) České republiky a Slovenské republiky. – Vlastním nákladem, Krhanice, 383 pp.
- SLÁMA M. 2006: Coleoptera: Cerambycidae. Folia Heyrovskyana, series B, Icones Insectorum Europae Centralis, 4. – Nakladatelství Kabourek, Zlín, 40 pp.
- TĚTÁL I. 1987: Soupis sbírek Západočeského muzea v Plzni. Coleoptera, Cerambycidae. – Sborník Západočeského Muzea v Plzni, Příroda, 64: 1–54.
- TĚTÁL I. 1993: Příspěvek k poznání výskytu tesaříků (Coleoptera, Cerambycidae) v širším okolí Plzně. – Erica, 2: 43–46.
- WALLIN H., NYLANDER U. & KVAMME T. 2009: Two sibling species of *Leiopus* Audinet-Serville, 1835 (Coleoptera, Cerambycidae) from Europe: *L. nebulosus* (Linnaeus, 1758) and *L. linnei* sp. nov. – Zootaxa, 2010: 31–45.